

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA ZÁKONA O ADVOKACII

- Senát schválil novelu zákona o advokacii, která reaguje mimo jiné na nedostatky právní úpravy objevené v praxi a posiluje ochranu důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce leden, únor, říjen 2024 a leden 2025.
- Advokáti budou nově oprávněni úředně ověřovat elektronické podpisy prostřednictvím informačního systému Czech POINT.
- Dále advokát nebude povinen odmítnout poskytnutí právních služeb v zákonem stanovených případech, ve kterých by například mohlo dojít ke střetu zájmů bývalých a nových klientů advokáta. To bude podmíněno písemným souhlasem všech dotčených osob, které by musel advokát předem informovat o podstatných okolnostech dané věci. Současně by nesmělo dojít k ohrožení práv a oprávněných zájmů těchto dotčených osob. Takový souhlas bude moci dotčená osoba kdykoli odvolat a odvolaný souhlas již nebude možné znovu udělit.
- Na základě novely by mohl advokátní koncipient podat žádost komoře o prominutí podmínky stanovené týdenní pracovní doby z důvodů zvláštního zřetele hodných, např. péče o dítě mladší 15 let nebo těhotenství. Délka právní praxe advokátního koncipienta by se následně prodloužila podle rozsahu zkrácení stanovené týdenní pracovní doby.
- Změny se týkají rovněž úpravy advokátních úschov. Novela na zákonné úrovni zakotvuje povinnost advokáta vytvořit u banky zvláštní úschovní účet, ze kterého nebude možné vybírat peníze v hotovosti a rovněž na něj nebude možné peníze vkládat. Advokát bude povinen sdělit bance kontaktní údaje složitele a oprávněného. Ty bude banka informovat o všech pohybech na daném úschovním účtu. Nově zákon počítá i s povinným vedením elektronické knihy úschov, která byla doposud upravena pouze stavovským předpisem. O změnách provedených v knize bude komora klienty povinně informovat. Zákon bude rovněž nově ukládat povinnost zřídit garanční fond pro případné odškodnění poškozených osob trestnou činností advokáta v souvislosti s úschovou peněžních prostředků.

(2) NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA A S TÍM SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ

- Poslanecká sněmovna ve 2. čtení schválila novelu školského zákona, kterou by mělo dojít k nastavení jednotných pravidel fungování podpůrných pedagogických pozic (školní psycholog, školní speciální

pedagog) v základních školách běžného vzdělávacího proudu, možnosti indexace škol dle náročnosti poskytování vzdělávání vzhledem k socio-ekonomickým poměrům žáků a zavedení indexovaného financování. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc prosinec 2024.

- Novela zavádí institucionalizaci školních psychologů a školních speciálních pedagogů v běžných základních školách se 180 a více žáky. Školní psychologové a školní speciální pedagogové by se tím stali standardní součástí pedagogického sboru. Ředitel by byl povinen tento úvazek využít. Ve školách s menším počtem žáků bude školní psycholog, případně školní speciální pedagog, poskytovat podpůrné opatření v rozsahu úvazku 0,2 nebo 0,4 dle velikosti školy.
- Novela také navrhuje indexaci škol, tedy zohlednění náročnosti poskytovaného vzdělání v rámci financování školy. Vláda a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy by tak mělo možnost diferencovat objem finančních prostředků pro jednotlivé školy. Cílem této úpravy má být snížení nerovností mezi školami způsobenými nerovným složením žáků se sociálně-ekonomickým znevýhodněním, čímž by mělo dojít ke snížení počtu případů opakování ročníku, případně ke zvýšení míry dokončení základního a středního vzdělání.
- Dále novela doplňuje do zákona o pedagogických pracovnících pozici sociálního pedagoga, přičemž také stanovuje jeho potřebnou kvalifikaci.

(3) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

- Senát schválil novelu občanského zákoníku, která by měla zejména zavést zákonnou definici pojmu „domácí násilí“ a „oběti domácího násilí“. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce červenec, září 2024 a leden 2025.
- Podle navrhované definice by se za domácí násilí považovalo násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází k zneužívání moci či nerovného postavení, a kterým by docházelo k zásahům do tělesné nebo duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo kterým by byla narušena schopnost uspokojovat potřeby své nebo členů společné domácnosti.
- Za oběti domácího násilí by mohly být považovány ty osoby, které s osobou dopouštějící se domácího násilí žijí ve společné domácnosti, jsou ve vztahu k ní osobou blízkou, jsou rodičem společného dítěte nebo společně vykonávají rodičovskou odpovědnost.
- Nově by soudy měly povinnost přihlížet k existenci domácího násilí nebo činu majícího znaky úmyslného trestného činu při rozdělení společného jmění manželů v případě, že se manželé nedohodnou. Stejně tak při rozhodování o svěřeni dítěte do péče jednoho z rodičů.

(4) NOVELA ZÁKONA O CESTOVNÍM RUCHU

- Poslanecká sněmovna schválila v 1. čtení novelu zákona o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, kterou se do českého právního řádu implementuje nařízení Evropské komise a Rady č. 2024/1028 ze dne 11. dubna 2024. Hlavní změny by se měly týkat úpravy povinností cestovních kancelářů a poskytovatelů krátkodobého ubytování,

jakožto i online platformem, které ubytování zprostředkovávají.

- Novela by měla zavést přesnější pravidla pro cestovní kanceláře a jejich zajištění proti úpadku. Cestovní kanceláře budou muset ministerstvu předkládat kromě kopie smlouvy o pojištění záruky pro případ úpadku také platnou pojistku k této smlouvě, a to do 10 pracovních dnů od uzavření smlouvy. Navíc cestovním kancelářím přibude povinnost informovat Ministerstvo pro místní rozvoj v případě prodeje zájezdu pro pořadatele usazeného mimo Evropský hospodářský prostor.
- Novela zavádí registry ubytovacích zařízení, jednotek pro krátkodobé ubytování a ubytovaných osob. Jedná se o informační systém veřejné správy, jehož správcem bude Ministerstvo pro místní rozvoj. Ubytovatelé budou muset registrovat své ubytovací zařízení a uvést identifikační údaje zařízení. Dále budou muset být uvedeny mj. identifikační údaje ubytovaných osob a délka jejich pobytu. Tyto údaje budou v rejstříku uchovány po dobu 6 let. Nová pravidla budou také platit pro online platformy zprostředkovávající ubytování typu Airbnb. Klíčovou změnou bude zavedení povinnosti kontrolovat a ověřovat registrační čísla ubytovacích zařízení přidělené registrem. V případě, že ubytovací zařízení či jednotka nebude řádně registrované, bude mít zprostředkující platforma povinnost takovou nabídku odstranit.

(5) ZÁKON O URČENÍ ZÁSTUPCŮ VYBRANÝCH SUBJEKTŮ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

- Vláda předložila poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se má do českého právního řádu implementovat směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2023/1544 ze dne 12. července 2023, kterou se stanoví pravidla pro určování provozoven a jmenování zástupců za účelem shromažďování elektronických důkazů v trestním řízení, zejména pro účely doručování, dodržování a vymáhání rozhodnutí a příkazů vydaných orgány členských států EU.
- Zákon se zaměřuje na poskytovatele služeb elektronických komunikací, služby správy a provozu registru doménových jmen, jejich registrace, nebo také služby umožňující uchovávat nebo zpracovávat údaje uživatelů. Poskytovatel takových služeb, který je usazen v České republice a nabízí služby též na území jiného členského státu, který se také účastní nástrojů pro výkon zajišťovacích jednání, písemně určí jednu nebo více svých provozoven jako zmocněnce pro účely zajišťovacích jednání. Tato provozovna by musela mít sídlo v členském státě EU. Poskytovatel, který není usazen v České republice, ani v jiném členském státě, který se účastní výkonu zajišťovacích jednání, by písemně jmenoval minimálně jednoho zástupce.
- Zástupcem může být právnická osoba nebo plně svéprávná fyzická osoba a musí mít trvalý pobyt nebo sídlo v členském státě EU. Zároveň určí i úřední jazyk, ve kterém je možné provozovnu nebo zástupce kontaktovat a v potřebném rozsahu jim udělí oprávnění pro účely jednání. Poskytovatel by byl povinen takové určení provozovny nebo jmenování zástupce oznámit Českému telekomunikačnímu úřadu jakožto vykonavateli státní správy.

(B) GDPR

(1) ODŠKODNĚNÍ ZA PORUŠENÍ OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ ZE STRANY EVROPSKÉ KOMISE

- Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že Evropská komise musí odškodnit německého občana za

porušení unijních předpisů ochrany osobních údajů, když prostřednictvím webových stránek Komise umožnila přenos uživatelských dat do USA ke společnosti Meta Platforms, Inc.

- Stěžovatel se v letech 2021 a 2022 registroval na akci GoGreen pomocí služby EU Login, která nabízela možnost přihlášení přes Facebook. Tato funkce vedla k přenosu IP adresy a údajů o prohlížeči uživatele ke společnosti Meta Platforms, Inc. do USA. Stěžovatel tvrdil, že tak k jeho datům mohly mít přístup americké bezpečnostní orgány, což bylo v rozporu s pravidly ochrany osobních údajů, protože Spojené státy nebyly v té době považovány za zemi s odpovídající úrovní ochrany dat.
- Soud zamítl některé nároky stěžovatele, např. žádost o zrušení přenosu údajů a nárok na náhradu škody. Soud nicméně konstatoval, že Evropská komise umožnila přenos osobních údajů do USA bez odpovídajících ochranných opatření, což představuje porušení unijního práva na ochranu osobních údajů. Soudní dvůr tak nařídil Komisi zaplatit stěžovateli 400 EUR jako náhradu nemajetkové újmy způsobené nejistotou ohledně bezpečnosti jeho údajů.

(C) JUDIKATURA

(1) NEDODRŽENÍ POŽADAVKU NA LEGALIZACI PODPISU SMLOUVY O PŘEVODU PODÍLU (Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 3120/2023)

- Nejvyšší soud se zabýval otázkou legalizace podpisů na smlouvě o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným. Převodci podílu podpis ověřil advokát, který zároveň byl členem představenstva nabyvatele podílu. Účelem požadavku legalizace podpisu je dosažení vyšší míry právní jistoty.
- Dle názoru Nejvyššího soudu je možné tento postup aplikovat. Ze zákona nevyplývá, že advokát ověřující podpis musí být třetí osoba. Omezení pro advokáty týkající se prohlášení o pravosti podpisu jsou taxativně vyjmenovány ve stavovském předpisu ČAK, mezi které například patří, že advokát nesmí legalizovat podpis sám sobě nebo osobě sobě blízké. V tomto případě advokát nelegalizoval podpis ani sám sobě a ani osobě blízké. Pro splnění požadavku na legalizaci podpisů na smlouvě o převodu podílu není významné, zda advokát ověřující podpis je zároveň zástupcem druhé strany.

(2) SMLOUVA O STUDIU NA SOUKROMÉ VYSOKÉ ŠKOLE JE SPOTŘEBITELSKOU SMLOUVOU (Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2093/24)

- Ústavní soud došel k závěru, že smlouva mezi studentem a soukromou vysokou školou je spotřebitelskou smlouvou dle občanského zákoníku a uplatní se na ni tedy výjimka z hranice 50.000,- Kč hodnoty sporu pro podání dovolání k Nejvyššímu soudu.
- Stěžovatelka byla studentka soukromé vysoké školy, přičemž od smlouvy uzavřené mezi ní a školou odstoupila. Škola následně po studentce požadovala zaplacení školného, kterého se domáhala soudní cestou. Obecné soudy odmítly připustit charakter sporu jako spor ze spotřebitelské smlouvy. Stěžovatelka podala po rozhodnutí odvolacího soudu dovolání, které bylo Nejvyšším soudem odmítnuto jako nepřijatelné s odůvodněním, že hodnota sporu nepřesahuje hranici 50.000,- Kč.

- Ústavní soud vycházel ze skutečnosti, že stěžovatelka je fyzickou osobou, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo povolání. Soukromá vysoká škola je akciovou společností, je tedy zapsaná v obchodním rejstříku, přičemž dle § 421 odst. 1 občanského zákoníku je osoba zapsaná v obchodním rejstříku podnikatelem. Předmětem podnikání soukromé vysoké školy je poskytování vysokoškolského vzdělání, pokud tedy soukromá vysoká škola uzavřela se stěžovatelkou smlouvu o studiu, uzavřela ji v rámci své podnikatelské činnosti a uzavřením smlouvy sledovala svůj podnikatelský záměr. Smlouva o studiu mezi stěžovatelkou a soukromou vysokou školou má dle názoru Ústavního soudu charakter spotřebitelské smlouvy. Nejvyšší soud měl tedy uplatnit zákonnou výjimku z nepřipustnosti dovolání a nepřihlížet k peněžité hodnotě sporu.

KONTAKT

TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Sokolovská 68/105, 186 00 Praha 8 - Karlín

OFFICE@TAUBELLELEGAL.COM

+420 226 251 055

Taubellegal
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ